

**MAAILMA DOPINGUVASTANE
KOODEKS**

**RAVIOTSTARBELISE
KASUTAMISE ERANDITE
RAHVUSVAHELINE STANDARD**

2021

MITTEAMETLIK TÕLGE

RAVIOTSTARBELISE KASUTAMISE ERANDITE RAHVUSVAHELISE STANDARDI AMETLIKUD TEKSTID ON INGLIS- JA PRANTSUSKEELNE. NEID HOIAB MAAILMA DOPINGUVASTANE AGENTUUR (WADA) NING NEED ON AVALDATUD SELLE VEEBILEHEL. TÕLGENDAMISEL TEKKINUD VASTUOLUDE KORRAL LÄHTUTAKSE INGLISKEELSEST TEKSTIST.

* Tänusõnad

WADA TUNNUSTAB JA TÄNAB LUISA TÕLKEBÜROOD RAVIOTSTARBELISE KASUTAMISE ERANDITE RAHVUSVAHELISE STANDARDI EESTIKEELSE TEKSTI KOOSTAMISSE ANTUD VÄÄRTUSLIKU PANUSE EEST. SEE VÕIMALDAB LEVITADA STANDARDIT ERI RIIKIDES, ET WADA, AMETIASUTUSED JA SPORDILIIKUMINE SAAKSID ÜHISELT KAITSTA DOPINGUST PUHTAID SPORTLASI.

Raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvaheline standard

Maailma dopinguvastase koodeksi *raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvaheline standard* on kohustuslik *rahvusvaheline standard*, mis on välja töötatud maailma dopinguvastase programmi osana. Selle koostamise käigus peeti nõu *allakirjutajate*, ametiasutuste ja muude asjakohaste huvirühmadega.

Raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvaheline standard võeti esimest korda vastu 2004. aastal ja see jõustus 1. jaanuaril 2005. Seejärel on seda muudetud kuus korda. Esimesed muudatused jõustusid 2009. aasta jaanuaris, teised 2010. aasta jaanuaris, kolmandad 2011. aasta jaanuaris, neljandad 2015. aasta jaanuaris, viiendad 2016. aasta jaanuaris ja kuuendad 2019. aasta jaanuaris. Uue muudetud redaktsiooni kiitis WADA täitevkomitee heaks 7. novembril 2019 Katowices toimunud dopingu kasutamist spordis käsitleval maailmakonverentsil ja see kehtib alates 1. jaanuarist 2021.

Avaldaja:

Maailma Dopinguvastane Agentuur
Stock Exchange Tower
800 Place Victoria (Suite 1700)
PO Box 120
Montreal, Quebec
Kanada H4Z 1B7

www.wada-ama.org

Tel + 1 514 904 9232
Faks + 1 514 904 8650
E-post code@wada-ama.org

SISUKORD

ESIMENE OSA: SISSEJUHATUS, KOODEKSI SÄTTED, RAHVUSVAHELISE STANDARDI SÄTTED JA MÕISTED	4
1.0 Sissejuhatus ja reguleerimisala.....	4
2.0 <i>Koodeksi</i> sätted	4
3.0 Mõisted ja tõlgendamine	4
TEINE OSA: STANDARDID JA RAVIOTSTARBELISE KASUTAMISE ERANDITE TEGEMISE KORD	10
4.0 Raviotstarbelise kasutamise erandi saamine	10
5.0 Dopinguvastaste organisatsioonide raviotstarbelise kasutamise eranditega seotud kohustused.....	12
6.0 Raviotstarbelise kasutamise erandi taotlemise kord.....	16
7.0 Raviotstarbelise kasutamise erandi tunnustamise kord.....	18
8.0 Raviotstarbelise kasutamise erandi otsuste läbivaatamine WADA poolt	20
9.0 Andmete konfidentsiaalsus	21
LISA 1. KOODEKSI ARTIKLI 4.4 VOOSKEEM	23

ESIMENE OSA: SISSEJUHATUS, KOODEKSI SÄTTED, RAHVUSVAHELISE STANDARDI SÄTTED JA MÖISTED

1.0 Sissejuhatus ja reguleerimisala

Raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvaheline standard on kohustuslik *rahvusvaheline standard*, mis on välja töötatud maailma dopinguvastase programmi osana.

Raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelise standardi eesmärk on näha ette a) tingimused, mida tuleb täita selleks, et saada *raviotstarbelise kasutamise erand*, millega on lubatud *keelatud aine* esinemine *sportlase proovis* või millega antakse *sportlasele* luba *keelatud aine* või *keelatud võtte kasutamiseks*, *kasutamise katseks*, *valdamiseks* ja/või *manustamiseks* või *manustamise katseks ravi* eesmärgil, b) *dopinguvastaste organisatsioonide* kohustused *raviotstarbelise kasutamise erandite* kohta otsuste tegemisel ja neist teavitamisel, c) *raviotstarbelise kasutamise erandi* taotlemise kord *sportlastele*, d) kord, mida *sportlane* peab järgima, et saavutada ühe *dopinguvastase organisatsiooni* tehtud *raviotstarbelise kasutamise erandi* tunnustamine teise *dopinguvastase organisatsiooni* poolt, e) kord, mida *WADA* järgib *raviotstarbelise kasutamise erandi* kohta tehtud otsuste läbivaatamisel, ning f) ranged konfidentsiaalsust käsitlevad sätted, mis kehtivad *raviotstarbelise kasutamise erandi* menetluse suhtes.

Käesolevas *rahvusvahelises standardis* kasutatud terminid, mis on määratletud *koodeksis*, on kaldkirjas. Käesolevas või muus *rahvusvahelises standardis* määratletud terminid on alla joonitud.

2.0 Koodeksi sätted

Alljärgnevad 2021. aasta *koodeksi* artiklid seonduvad otseselt *raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelise standardiga* ja need leiab vahetult *koodeksist*:

- *koodeksi* artikkel 4.4 „*Raviotstarbelise kasutamise erandid*“;
- *koodeksi* artikkel 13.4 „*Raviotstarbelise kasutamise eranditega* seotud apellatsioonkaebused“.

3.0 Mõisted ja tõlgendamine

3.1 2021. aasta *koodeksis* määratletud terminid, mida kasutatakse käesolevas *raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelises standardis*

ADAMS – dopinguvastase tegevuse haldus- ja juhtimissüsteem (ADAMS) on veebipõhine andmebaasi haldusvahend teabe sisestamiseks, säilitamiseks, jagamiseks ja edastamiseks ning see on loodud huvirühmade ja *WADA* abistamiseks nende dopinguvastases tegevuses, arvestades andmekaitsealaseid õigusakte.

Manustamine – *keelatud aine* andmine teisele isikule *kasutamiseks* või *kasutamise katseks*, *keelatud võtte kasutamine* teise isiku peal või *katse* seda teha, *keelatud aine* või *keelatud võttega* varustamine, eeltoodu kontrollimine või eeltoodu võimaldamine või muul viisil osalemine teise *isiku* poolt *keelatud aine* või *keelatud võtte kasutamises* või *kasutamise katses*. Mõiste ei hõlma

meditsiinipersonali heauskseid toiminguid *keelatud aine* või *keelatud võttega*, mida *kasutatakse* tegeliku ja õiguspärase ravi eesmärgil või muul vastuvõetaval põhjusel, samuti ei hõlma mõiste *keelatud aineid*, mis ei ole keelatud *võistlusvälise testimise* korral, välja arvatud juhul, kui kõik asjaolud kokku näitavad, et *keelatud ained* ei olnud mõeldud kasutamiseks tegeliku ja õiguspärase ravi eesmärgil või on mõeldud sportliku sooritusvõime parandamiseks.

Halb analüütiline leid – WADA akrediteeritud või WADA poolt muul moel heakskiidetud labori aruanne, milles kinnitatakse kooskõlas *rahvusvahelise laborite standardiga keelatud aine* või selle *metaboliitide* või *markerite* või *keelatud võtte kasutamise* tõendite olemasolu *proovis*.

Dopinguvastane organisatsioon – WADA või *allakirjutaja*, kes vastutab dopingukontrolli mis tahes osa algatamist, elluviimist või jõustamist käsitlevate reeglite kehtestamise eest. Selleks on näiteks Rahvusvaheline Olümpiakomitee, Rahvusvaheline Paralümpiakomitee, muud *suurürituste korraldajad*, kes korraldavad oma *üritustel testimist*, rahvusvahelised alaliidud ja *riiklikud dopinguvastased organisatsioonid*.

Sportlane – mis tahes *isik*, kes võistleb mingil spordialal rahvusvahelisel tasemel (kooskõlas iga rahvusvahelise alaliidu kehtestatud määratlusega) või riiklikul tasemel (kooskõlas iga *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* kehtestatud määratlusega). *Dopinguvastasel organisatsioonil* on õigus kohaldada dopinguvastaseid reegleid ka *sportlase* suhtes, kes ei ole ei *rahvusvahelise taseme* ega ka *riikliku taseme sportlane*, ja sel moel laiendada talle mõiste „sportlane” kehtivust. *Sportlaste* puhul, kes ei ole ei *rahvusvahelise taseme* ega ka *riikliku taseme sportlased*, võib *dopinguvastane organisatsioon* otsustada korraldada *testimist* piiratud ulatuses või loobuda *testimisest*, analüüsida *proove* mitte kogu *keelatud ainete* nimistu ulatuses, nõuda asukohateavet piiratud ulatuses või loobuda selle nõudmisest või mitte nõuda varem tehtud *raviotstarbelise kasutamise erandeid*. Kuid kui *sportlane*, keda dopinguvastane organisatsioon on otsustanud testida ja kes võistleb rahvusvahelisest või riiklikust tasemest madalamal tasemel, paneb toime artiklis 2.1, 2.3 või 2.5 sätestatud dopinguvastase reegli rikkumise, tuleb kohaldada *koodeksis sätestatud tagajärgi*. Artiklite 2.8 ja 2.9 ning dopinguvastase teavitus- ja *koolitustegevuse* tähenduses on *sportlane* iga *isik*, kes tegeleb spordiga mis tahes *allakirjutaja*, valitsuse või muu *koodeksi* heakskiitnud spordiorganisatsiooni volialas.

[Kommentaari mõiste „sportlane” juurde. Spordiga tegelevad inimesed võivad kuuluda ühte rühma viiest: 1) *rahvusvahelise taseme sportlane*; 2) *riikliku taseme sportlane*; 3) *isik, kes ei ole ei rahvusvahelise ega ka riikliku taseme sportlane*, kuid kellele *rahvusvaheline alaliit* või *riiklik dopinguvastane organisatsioon* on otsustanud laiendada oma voliala; 4) *tervisesportlane*; ning 5) *isikud, kellele ei ole ükski rahvusvaheline alaliit ega riiklik dopinguvastane organisatsioon oma voliala laiendanud ega otsustanud laiendada*. Koodeksi dopinguvastased reeglid kehtivad kõigi *rahvusvahelise* või *riikliku taseme sportlaste* kohta, kusjuures *rahvusvahelisel tasemel spordi* ja *riiklikul tasemel spordi täpsed määratlused sätestatakse vastavalt rahvusvaheliste alaliitude ja riiklike dopinguvastaste organisatsioonide dopinguvastastes reeglites.*]

Katse – sihilik käitumine viisil, mis tähendab olulist sammu dopinguvastase reegli kavandatava rikkumise täideviimise poole. Samas ei saa dopinguvastase reegli

rikkumise aluseks olla üksnes rikkumise toimepaneku *katse*, kui *isik* loobub *katsest* enne, kui selle avastab *katse*s mitteosalev kolmas isik.

Spordiarbitraažikohus – Rahvusvaheline Spordiarbitraaži Kohus.

Koodeks – maailma dopinguvastane koodeks.

Võistlus – ühekordne võidujooks, partii, mäng või ainukordne spordivõistlus. Näiteks korvpallimäng või 100 meetri jooksu finaal olümpiamängudel kergejõustikus. Etapipõhiste võistluste ja muude spordivõistluste korral, kus auhindu jagatakse igapäevaste tulemuste või muude vahetulemuste põhjal, tehakse *võistluse* ja *ürituse* vahel vahet asjaomase rahvusvahelise alaliidu reeglites sätestatud korras.

Üritus – üksikute *võistluste* sari, mille korraldab üks juhtorgan (nt olümpiamängud, rahvusvahelise alaliidu maailmameistrivõistlused või Panameerika mängud).

Võistlussisene – ajavahemik, mis algab kell 23.59 sellel päeval enne *võistlust*, milles osalejana on *sportlane* registreeritud, ning kestab vastava *võistluse* ja *võistlusega* seotud *proovi* võtmise lõpuni. WADA võib lubada konkreetset spordialal teistsugust määratlust, kui rahvusvaheline alaliit põhjendab veenvalt, et asjaomase spordiala puhul on teistsugune määratlus vajalik; kui WADA on nõusoleku andnud, arvestavad selle konkreetse spordiala kohta kehtiva teistsuguse määratlusega kõik *suurürituse korraldajad*.

[Kommentaar mõiste „võistlussisene“ juurde. Mõiste „võistlussisene“ üldkehtiv määratlus tagab kõikide spordialade sportlastele ühtsema olukorra, garanteerib, et sportlaste seas ei valitse segadust võistlussisese testimise ajavahemike üle või vähendab sellist segadust, hoiab ära ürituse võistlustevahelisel ajal ettevaatamatusest tekkida võivad halvad analüütilised leiud, ning aitab ennetada olukorda, kus võistlusväliselt keelatud ainetega saavutatud sooritusvõime võimalik paranemine kestab ka võistluse ajal.]

Rahvusvaheline üritus – üritus või *võistlus*, kus *ürituse* juhtorgan on Rahvusvaheline Olümpiakomitee, Rahvusvaheline Paralümpiakomitee, rahvusvaheline alaliit, *suurürituse korraldaja* või muu rahvusvaheline spordiorganisatsioon, või mille tehnilised ametnikud määrab eelnimetatud organisatsioon.

Rahvusvahelise taseme sportlane – *sportlased*, kes osalevad rahvusvahelise alaliidu määratletud rahvusvahelise tasemega spordivõistlusel kooskõlas rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardiga.

[Kommentaar mõiste „rahvusvahelise taseme sportlane“ juurde. Kooskõlas rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardiga võib rahvusvaheline alaliit määrata tingimused, mille alusel loetakse sportlased rahvusvahelise taseme sportlasteks, nt paremusjärjestus, konkreetsetel rahvusvahelistel üritustel osalemine, litsentsitüüp jne. Kuid need tingimused tuleb avaldada selges ja konkreetses vormis, et sportlased saaks kiiresti ja kerge vaevaga teha kindlaks, millal neid loetakse rahvusvahelise taseme sportlasteks. Näiteks kui tingimuseks on osalemine teatud rahvusvahelistel üritustel, peab rahvusvaheline alaliit avaldama nende rahvusvaheliste ürituste loetelu.]

Rahvusvaheline standard – standard, mille WADA on kehtestanud koodeksit täiendavana. Kui menetlus vastab *rahvusvahelisele standardile* (mitte üksnes

muule standardile, tavale või korrale), on see piisav järeldamiseks, et *rahvusvahelises standardis* käsitletud menetlus on tehtud kooskõlas nõuetega. *Rahvusvahelised standardid* hõlmavad kõiki *tehnilisi dokumente*, mis on välja antud kooskõlas vastava *rahvusvahelise standardiga*.

Suurürituste korraldajad – *riiklike olümpiakomiteede* kontinentaalsed liidud ja muud mitut spordiala hõlmavad rahvusvahelised organisatsioonid, mis tegutsevad mis tahes kontinentaalse, piirkondliku või muu *rahvusvahelise ürituse* juhtorganina.

Riiklik dopinguvastane organisatsioon – organisatsioon(id), millele iga riik on omistanud peamise pädevuse ning pannud kohustuse kehtestada ja rakendada dopinguvastaseid reegleid, juhtida *proovide* võtmist, hallata testitulemusi ning tegeleda *tulemuste haldamisega* riiklikul tasandil. Kui pädev(ad) riiklik(ud) võimuorgan(id) pole niisugust pädevust ühelegi organisatsioonile omistanud, peab selleks olema vastava riigi *riiklik olümpiakomitee* või selle määratud asutus.

Riikliku taseme sportlane – *sportlased*, kes osalevad *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* määratletud riikliku tasemega spordivõistlusel kooskõlas rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardiga.

Võistlusväline – mis tahes ajavahemik, mis ei ole *võistlussisene*.

Valdamine – tegelik otsene *valdus* või kaudne *valdus* (mis on olemas vaid juhul, kui *isikul* on ainukontroll *keelatud aine* või *keelatud võtte* üle või *keelatud aine* või *keelatud võtte* asukohaks olevate ruumide üle või ta kavatses teha kontrolli *keelatud aine* või *keelatud võtte* või nimetatud ruumide üle), kuid kui *isikul* puudub ainukontroll *keelatud aine* või *keelatud võtte* üle või *keelatud aine* või *keelatud võtte* asukohaks olevate ruumide üle, on kaudne *valdus* olemas vaid juhul, kui *isik* oli teadlik *keelatud aine* või *keelatud võtte* olemasolust ja kavatses seda kontrollida. Siiski ei saa dopinguvastase reegli rikkumise aluseks olla üksnes *valdamine*, kui *isik* on enne mis tahes teate saamist selle kohta, et ta on rikkunud dopinguvastast reeglit, astunud samme, mis näitavad, et *isik* ei kavatsenud kunagi *valdust* omandada ja on *valdusest* loobunud, teavitades sellest sõnaselgelt *dopinguvastast organisatsiooni*. Arvestamata käesolevas mõistes sisalduvaid vastupidiseid sätteid, tähendab *keelatud aine* või *keelatud võtte* ostmine (sh elektroonilisel või muul viisil), et *valdajaks* on ostu sooritanud isik.

[Kommentaar mõiste „valdamine“ juurde. Selle mõiste järgi tähendaks sportlase autost leitud anaboolset steroidid rikkumist, välja arvatud juhul, kui sportlane tõendab, et autot kasutas keegi teine; niisugusel juhul peab dopinguvastane organisatsioon tõendama, et kuigi sportlasel ei olnud ainukontrolli auto üle, oli sportlane anaboolsetest steroididest teadlik ja kavatses nende üle kontrolli saada. Samamoodi peab dopinguvastane organisatsioon juhul, kui anaboolseid steroide avastatakse sportlase ja tema abikaasa ühise kontrolli all olevast kodusest apteegist, tõendama, et sportlane oli anaboolsetest steroididest teadlik ja kavatses neid oma kontrolli all hoida. Ainuüksi keelatud aine ostmine tähendab selle valdamist isegi juhul, kui see toode näiteks ei saabu kohale, selle saab keegi teine või see saadetakse kolmanda isiku aadressile.]

Keelatud ainete ja keelatud võtete nimekiri – nimekiri, milles on loetletud keelatud ained ja keelatud võtted.

Keelatud võte – mis tahes võte, mis sisaldub *keelatud ainete ja keelatud võtete nimekirjas*.

Keelatud aine – mis tahes aine, mis sisaldub *keelatud ainete ja keelatud võtete nimekirjas*.

Tervisesportlane – asjakohase riikliku dopinguvastase organisatsiooni poolt sellisena määratletud füüsiline isik, tingimusel, et mõiste ei hõlma isikut, kes on viie (5) aasta jooksul enne dopinguvastase reegli rikkumist olnud *rahvusvahelise taseme sportlane* (iga rahvusvahelise alaliidu poolt kooskõlas *rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardiga* kehtestatud määratluse järgi) või *riikliku taseme sportlane* (iga riikliku dopinguvastase organisatsiooni poolt kooskõlas *rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardiga* kehtestatud määratluse järgi), esindanud mis tahes riiki *rahvusvahelisel üritusel* avatud kategoorias või lisatud mis tahes registreeritud *testimisbaasi* või muusse rahvusvahelise alaliidu või riikliku dopinguvastase organisatsiooni loodud asukohateavet sisaldavasse baasi.

[Kommentaar mõiste „tervisesportlane“ juurde. Mõistega „avatud kategooria“ välistatakse võistlused, milles osalejad on piiratud juunior- või mingi vanuserühma kategooriatega.]

Tulemuste haldamine – menetlus, mis algab *tulemuste haldamise rahvusvahelise standardi* artikli 5 kohase teavitamisega või teatud juhtudel (nt *atüüpilise leiu, sportlase bioloogilise passi, asukohateabega seotud rikkumise korral*) *tulemuste haldamise rahvusvahelise standardi* artiklis 5 sõnaselgelt sätestatud teavituseelsete sammudega, hõlmab süüdistuse esitamist ja lõpeb asjas lõpliku otsuse tegemisega, nii et selle raamesse jääb nii asja arutamine esimeses astmes kui ka apellatsiooniasemes (kui esitatakse apellatsioonkaebus).

Proov – mis tahes bioloogiline aines, mis on kogutud *dopingukontrolli* eesmärgil.

[Kommentaar mõiste „proov“ juurde. Mõnikord on väidetud, et vereproovide võtmine rikub teatud religioossete või kultuuriliste rühmade töökspidamisi. On jõutud järeldusele, et niisugustel väidetest puudub alus.]

Testimine – *dopingukontrolli* osa, mis hõlmab testiplaani kavandamist, *proovide* võtmist, *proovide* käitlemist ja *proovide* vedu laborisse.

Raviotstarbelise kasutamise erand – *raviotstarbelise kasutamise erand* võimaldab haigusseisundiga *sportlasel* kasutada *keelatud ainet* või *võtet*, kuid üksnes juhul, kui täidetud on artiklis 4.4 ja *raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelises standardis* sätestatud tingimused.

Kasutamine – mis tahes *keelatud aine* või *keelatud võtte* tarvitamine, rakendamine, sissevõtmine, süstimine või muul viisil tarbimine.

WADA – Maailma Dopinguvastane Agentuur.

3.2 Eraelu puutumatus ja isikuandmete kaitse *rahvusvahelises standardis* määratletud terminid.

Isikuandmed – andmed, sealhulgas delikaatsed isikuandmed, mis puudutavad tuvastatud või tuvastatavat *osalejat* või muud *isikut*, kelle andmeid töödeldakse üksnes *dopinguvastase organisatsiooni dopinguvastase tegevuse* raames.

[3.2 Kommentaar mõiste „isikuandmed“ juurde. On kokku lepitud, et *isikuandmed* hõlmavad muu hulgas andmeid, mis puudutavad *sportlase nime, sünniaega, kontaktandmeid ja spordivaldkonnaga seotud ühendusi, asukohta, määratud raviotstarbelise kasutamise erandeid* (kui neid on), *dopingutestide tulemusi ning*

tulemuste haldamist (sealhulgas distsiplinaarasjade arutamist, apellatsioonkaebusi ja karistusi). Isikuandmed hõlmavad ka isiklikke andmeid ja kontaktteavet, mis puudutavad muid isikuid, näiteks meedikuid ja teisi isikuid, kes teevad sportlasega koostööd, ravivad või abistavad teda dopinguvastase tegevuse raames. Sellised andmed jäävad isikuandmeteks ning nende suhtes kohaldatakse käesolevat rahvusvahelist standardit kogu nende töötlemise vältel, olenemata sellest, kas asjaomane isik on endiselt organiseeritud spordiga seotud.]

Töötlemine (ja selle muud vormid, nagu **töötleva** ja **töödeldud**) – isikuandmetega tutvumine, nende kogumine, säilitamine, hoidmine, avaldamine, edasiandmine, saatmine, muutmine, kustutamine või muul moel kasutamine.

3.3 **Raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelise standardi kesksed määratletud mõisted**

Raviotstarbeline – haigusseisundi ravimisega seonduv seisundit leevendavate vahendite või võtete abil või ravi pakkuv või ravimisel abiks olev.

Raviotstarbelise kasutamise erandite komitee (TUEK) – dopinguvastase organisatsiooni loodud kolleegium, mis arutab *raviotstarbelise kasutamise erandite* taotlusi.

WADA TUEK – WADA loodud kolleegium, mis vaatab läbi muude *dopinguvastaste organisatsioonide* otsuseid *raviotstarbelise kasutamise erandite* kohta.

3.4 Tõlgendamine

- 3.4.1. *Raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelise standardi* ametlik tekst avaldatakse inglise ja prantsuse keeles. Kui inglise- ja prantsuskeelsed redaktsioonid on vastuolus, lähtutakse ingliskeelsest redaktsioonist.
- 3.4.2. Sarnaselt *koodeksile* on *raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvaheline standard* koostatud arvestades proportsionaalsuse põhimõtet, inimõigusi ja muid kehtivaid õiguspõhimõtteid. Seda tõlgendatakse ja kohaldatakse eeltoodust lähtudes.
- 3.4.3. *Raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelise standardi* tõlgendamisel juhindutakse selle erinevate sätete juures olevatest kommentaaridest.
- 3.4.4. Kui ei ole teisiti märgitud, siis tähendavad viited punktidele ja artiklitele viiteid *raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelise standardi* punktidele ja artiklitele.
- 3.4.5. Kui *raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelises standardis* kasutatakse mõistet „päev“, peetakse silmas kalendripäeva, kui ei ole teisiti märgitud.
- 3.4.6. *Raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelise standardi* lisad on samamoodi täitmiseks kohustuslikud, nagu on selle *rahvusvahelise standardi* ülejäänud osa.

TEINE OSA: STANDARDID JA RAVIOTSTARBELISE KASUTAMISE ERANDITE TEGEMISE KORD

4.0 Raviotstarbelise kasutamise erandi saamine

4.1 *Sportlane*, kellel on raviotstarbel vaja kasutada *keelatud ainet* või *keelatud võtet*, peab artikli 4.2 alusel taotlema *raviotstarbelise kasutamise erandit* ja saama selle enne asjaomase aine või võtte *kasutamist* või *valdamist*.

Sportlane võib *raviotstarbelise kasutamise erandit* taotleda tagasiulatuvalt (kuid peab siiski täitma artiklis 4.2 sätestatud tingimusi), kui esineb üks järgmistest erandlikest asjaoludest:

- a) vajalik on haigusseisundi erakorraline või kiireloomuline ravi;
- b) *sportlane* ei saanud esitada *raviotstarbelise kasutamise erandi* taotlust enne *proovi võtmist* (või TUEK seda lahendada) põhjusel, et selleks polnud piisavalt aega, võimalust või esinesid muud erakorralised asjaolud, mis seda takistasid;
- c) teatud spordialade riiklikul tasemel eelistamise tõttu ei lubanud *sportlase riiklik dopinguvastane organisatsioon sportlasel* tulevikku suunatud *raviotstarbelise kasutamise erandit* taotleda või ei nõudnud seda (vt kommentaari artikli 5.1 juures);
- d) kui *dopinguvastane organisatsioon* otsustab võtta *proovi sportlaselt*, kes ei ole *rahvusvahelise ega riikliku taseme sportlane* ja see *sportlane kasutab keelatud ainet* või *keelatud võtet raviotstarbel*, peab *dopinguvastane organisatsioon* lubama *sportlasel* taotleda *raviotstarbel kasutamise erandit* tagasiulatuvalt või
- e) *sportlane* kasutas *võistlusväliselt raviotstarbel keelatud ainet*, mis on keelatud üksnes *võistlussiseselt*.

[Kommentaari artikli 4.1 punktide c, d ja e juurde. Niisugustel sportlastel soovitatakse tungivalt olla valmis esitama ravidokumente, et tõendada artiklis 4.2 sätestatud raviotstarbelise kasutamise erandite tingimuste täitmist, juhul kui pärast proovi võtmist on vaja esitada taotlus tagasiulatuva raviotstarbelise kasutamise erandi saamiseks.]

[Kommentaari artikli 4.1 punkti e juurde. Selle eesmärk on reguleerida olukordi, kus *sportlane kasutab raviotstarbel võistlusväliselt mingit ainet*, mis on keelatud üksnes *võistlussiseselt*, kuid mille puhul on oht, et aine säilib *sportlase organismis ka võistluse ajal*. Niisugustes olukordades peab *dopinguvastane organisatsioon* lubama *sportlasel* taotleda *raviotstarbelise kasutamise erandit* tagasiulatuvalt (kui *sportlane* ei ole seda ennetavalt teinud). Samuti on selle punkti eesmärk vältida olukordi, kus *dopinguvastased organisatsioonid* peavad hindama ennetavalt esitatud *raviotstarbelise kasutamise erandite taotlusi*, kui see ei pruugi olla vajalik.]

4.2 *Sportlasele* võidakse teha *raviotstarbelise kasutamise erand* üksnes juhul, kui ta tõendab, et täidetud on kõik alljärgnevad tingimused, kusjuures tingimuste täitmist

tuleb tõendada ulatuses, milles nende täitmine on tõenäoliselt tõesem kui mittetäitmine.

- a) Asjakohane *keelatud aine* või *keelatud võtte* on asjassepuutuvate kliiniliste tõendite järgi vajalik diagnoositud haigusseisundi ravimiseks.

[Kommentaar artikli 4.2 punkti a juurde. Keelatud aine või võtte kasutamine võib moodustada osa vajalikest diagnostilistest uuringutest ega pea iseenesest olema suunatud seisundi raviks.]

- b) *Keelatud aine* või *keelatud võtte* raviotstarbeline kasutamine ei paranda suurema tõenäosusega sooritusvõimet ulatuslikumalt, kui on ootuspärane sportlase normaalse tervisliku seisundi taastumisel pärast haigusseisundi ravi.

[Kommentaar artikli 4.2 punkti b juurde. Sportlase normaalne tervislik seisund tuleb tuvastada individuaalsel alusel. Konkreetse sportlase normaalne tervislik seisund on selline tervislik seisund, milles sportlane oleks juhul, kui tal ei esineks haigusseisundit, mille tarbeks sportlane taotleb raviotstarbelise kasutamise erandit.]

- c) *Keelatud aine* või *keelatud võtte* on haigusseisundi raviks näidustatud ning puudub muu mõistlik ja lubatud raviotstarbeline alternatiiv.

[Kommentaar artikli 4.2 punkti c juurde. Arst peab selgitama, miks on valitud ravi kõige kohasem, nt tuginedes kogemustele, viidates kõrvalnähtudele või muudele meditsiinilistele põhjustele, sealhulgas vajaduse korral konkreetses asukohas rakendatavatele meditsiinitavadele, samuti ravimi kättesaadavusele. Alati ei ole vajalik, et enne keelatud aine või keelatud võtte kasutamist on ebaõnnestunult proovitud kasutada alternatiivseid võimalusi.]

- d) *Keelatud aine* või *keelatud võtte* kasutamise vajadus ei tulene tervikuna ega osaliselt niisuguse aine või meetodi varasemast kasutamisest (ilma raviotstarbelise kasutamise erandita), mis oli selle kasutamise ajal keelatud.

[Kommentaar artikli 4.2 juurde. Nimetatud tingimuste kohaldamisel konkreetse haigusseisundi korral tuleks lähtuda WADA veebilehele postitatud WADA dokumentidest pealkirjaga „Raviotstarbelise kasutamise erandeid puudutavad suunised arstidele“ (TUE Physician Guidelines).

Raviotstarbelise kasutamise erand tehakse üksnes artiklis 4.2 sätestatud tingimusi kaaludes. Erandi puhul ei võeta arvesse seda, kas asjaomane keelatud aine või keelatud võtte on kliiniliselt kõige kohasem või ohutum ravivahend või kas selle kasutamine on lubatud kõikides jurisdiktsioonides.

Kui rahvusvahelise alaliidu või suurürituse korraldaja TUEK kaalub seda, kas tunnustada teise dopinguvastase organisatsiooni tehtud raviotstarbelise kasutamise erandit (vt artikkel 7) ja kui WADA vaatab läbi otsust teha (või mitte teha) raviotstarbelise kasutamise erand (vt artikkel 8), on kaalutav küsimus sama, mis TUEKil, kes menetleb raviotstarbelise kasutamise erandi taotlust artikli 6 alusel, st kas sportlane on suurema tõenäosusega tõendanud kõikide artiklis 4.2 sätestatud tingimuste täitmist.]

- 4.3** Erandjuhul ja arvestamata muid raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelises standardis sisalduvaid sätteid võib sportlane taotleda keelatud aine või keelatud võtte raviotstarbeliseks kasutamiseks nõusolekut ja saada see tagasiulatavalt, kui koodeksi mõttest lähtuvalt oleks raviotstarbelise kasutamise

erandi tagasiulatuvalt andmata jätmise sportlase suhtes ilmselt ülekohtune. Rahvusvahelise ja riikliku taseme sportlaste tagasiulatuva taotluse raviotstarbelise kasutamise erandi saamiseks võib dopinguvastane organisatsioon käesoleva artikli alusel rahuldada üksnes WADA eelneval nõusolekul (ja WADA võib oma äranägemisel dopinguvastase organisatsiooni otsusega nõustuda või selle tagasi lükata).

Tagasiulatuva raviotstarbelise kasutamise erandi taotluse, mille on esitanud sportlased, kes ei ole rahvusvahelise ega riikliku taseme sportlased, võib asjakohane dopinguvastane organisatsioon käesoleva artikli alusel rahuldada ilma WADAgaga enne nõu pidamata, kuid WADA võib igal ajal dopinguvastase organisatsiooni otsuse käesoleva artikli alusel tagasiulatuva raviotstarbelise kasutamise erandi tegemise kohta üle vaadata ja oma äranägemisel sellega kas nõustuda või selle tühistada.

Ühegi WADA ja/või dopinguvastase organisatsiooni poolt käesoleva artikli alusel tehtud otsuse kohta ei või esitada vastuväiteid dopinguvastase reegli rikkumise menetluse raames kaitseargumendina, apellatsioonkaebuses ega muul moel.

Kõikidest dopinguvastase organisatsiooni otsustest, mis on tehtud artikli 4.3 alusel raviotstarbelise kasutamise erandi tegemise või sellest keeldumise kohta, tuleb teatada ADAMSi kaudu kooskõlas artikliga 5.5.

[Kommentaar artikli 4.3 juurde. Selguse mõttes – artikli 4.3 alusel võib tagasiulatuva heakskiidu anda isegi juhul, kui artiklis 4.2 sätestatud tingimused ei ole täidetud (ehkki nende tingimuste täitmise kaalumine on asjakohane). Muudeks asjakohasteks teguriteks võivad olla põhjused, miks sportlane erandit ennetavalt ei taotlenud, sportlase kogemused, see, kas sportlane avaldas dopingukontrollivormil, et on vastavat ainet või võtet kasutanud, ning sportlase raviotstarbelise kasutamise erandi kehtivuse hiljutine lõppemine. Otsuse tegemisel võib WADA oma äranägemisel pidada nõu WADA TUEKi liikme(te)ga.]

5.0 Dopinguvastaste organisatsioonide raviotstarbelise kasutamise eranditega seotud kohustused

5.1 *Koodeksi artiklis 4.4 on sätestatud, a) millistel dopinguvastastel organisatsioonidel on õigus teha raviotstarbelise kasutamise erandi otsuseid, b) kuidas peaks muud dopinguvastased organisatsioonid niisuguseid raviotstarbelise kasutamise erandi otsuseid tunnustama ja järgima ning c) millal võib raviotstarbelise kasutamise erandi otsuseid läbi vaadata ja/või apelleerida.*

[Kommentaar artikli 5.1 juurde. Vt lisast 1 koodeksi artikli 4.4 vooskeemi, millega võetakse kokku koodeksi artikli 4.4 põhisätted.

Kui riiklikust poliitikast tulenevate nõuete ja kohustuslike normide tõttu eelistab riiklik dopinguvastane organisatsioon oma testiplaanis teatud spordialasid teistele (nagu on ette nähtud rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardi artiklis 4.4.1), võib riiklik dopinguvastane organisatsioon keelduda arutamast mõnede või kõikide mitteprioriteetsete spordialadega tegelevate sportlaste eelnevaid raviotstarbelise kasutamise erandi taotlusi, kuid sellisel juhul tuleb võimaldada kõikidel sellistel sportlastel taotleda raviotstarbelise kasutamise erandit tagasiulatuvalt, kui neilt võetakse hiljem proov. Riiklik dopinguvastane organisatsioon peaks asjaomaste sportlaste jaoks avaldama vastava eeskirja oma veebilehel.

Koodeksi artiklis 4.4.2 on täpsustatud riikliku dopinguvastase organisatsiooni õigust teha raviotstarbelise kasutamise erandi otsuseid nende sportlaste suhtes, kes ei tegutse rahvusvahelisel tasemel. Kui tekib vaidlus selle üle, milline riiklik dopinguvastane organisatsioon peaks tegelema sellise sportlase raviotstarbelise kasutamise erandi taotlusega, kes ei tegutse rahvusvahelisel tasemel, teeb otsuse WADA. WADA otsus on lõplik ega kuulu edasikaebamisele.]

5.2 Selguse mõttes – Kui riiklik dopinguvastane organisatsioon teeb sportlasele raviotstarbelise kasutamise erandi, kehtib see raviotstarbelise kasutamise erand riiklikul tasandil kogu maailmas ning seda ei pea teised riiklikud dopinguvastased organisatsioonid artikli 7.0 alusel ametlikult tunnustama (näiteks juhul, kui sportlase riiklik dopinguvastane organisatsioon teeb talle raviotstarbelise kasutamise erandi ning seejärel treenib või võistleb see sportlane teise dopinguvastase organisatsiooni riigis, on raviotstarbelise kasutamise erand kehtiv, kui teine dopinguvastane organisatsioon seejärel sportlast testib).

5.3. Kõik riiklikud dopinguvastased organisatsioonid, rahvusvahelised alaliidud ja suurürituste korraldajad peavad asutama TUEKi, mis arutab seda, kas raviotstarbelise kasutamise erandi saamiseks või tunnustamiseks esitatud taotlused on kooskõlas artiklis 4.2 sätestatud tingimustega.

[Kommentaari artikli 5.3 juurde. Selguse mõttes – asjakohane dopinguvastane organisatsioon võib artiklites 4.1 ja 4.3 sätestatud tingimuste täitmise üle otsustamisel pidada nõu TUEKi liikme(te)ga.

Kuigi suurürituse korraldaja võib otsustada tunnustada olemasolevaid raviotstarbelise kasutamise erandeid automaatselt, peab üritusel osalevate sportlaste jaoks kehtestama korra uue raviotstarbelise kasutamise erandi saamiseks, kui selleks vajadus tekib. Iga suurürituse korraldaja otsustab, kas loob selleks oma TUEKi või tellib selle töö lepingu alusel kolmandalt isikult. Igal juhul on eesmärk tagada, et sellistel üritustel võistlevad sportlased saavad hankida raviotstarbelise kasutamise erandeid kiiresti ja tõhusalt enne võistlemise asumist.]

a) TUEKi peaks kuuluma vähemalt kolm (3) arsti, kellel on kogemusi sportlaste eest hoolitsemises ja nende ravimises ning kellel on põhjalikud teadmised kliinilisest, spordi- ja treeningmeditsiinist. Eriteadmisi vajavate juhtude korral (näiteks puudega sportlaste puhul, mil vastav aine või võte puudutab sportlase puuet) peab vähemalt ühel (1) TUEKi liikmel või eksperdil olema sedalaadi eriteadmised. Üks (1) arstist liige peaks tegutsema TUEKi eesistujana.

b) Et tagada otsuste sõltumatus peavad kõik TUEKi liikmed allkirjastama huvide konfliktide vältimise ja konfidentsiaalsuskohustuse kinnituse (selle vorm on kättesaadav WADA veebilehelt).

5.4 Iga riiklik dopinguvastane organisatsioon, rahvusvaheline alaliit ja suurürituse korraldaja peab kehtestama arusaadava korra selle kohta, kuidas taotleda tema TUEKilt raviotstarbelise kasutamise erandit, mis on kooskõlas käesoleva rahvusvahelise standardiga. Samuti peab ta korra üksikasjad avaldama (vähemalt) nii, et postitab asjakohase teabe oma veebilehele nähtavasse kohta ja edastab nimetatud teabe ka WADAle. WADA võib sama teabe oma veebilehel uuesti avaldada.

5.5 Iga riiklik dopinguvastane organisatsioon, rahvusvaheline alaliit ja suurürituse korraldaja peab viivitamatult ADAMSi kaudu teavitama (inglise või prantsuse keeles) kõikidest oma TUEKi otsustest teha raviotstarbelise kasutamise erand või seda mitte teha ning kõikidest otsustest tunnustada või mitte tunnustada teiste dopinguvastaste organisatsioonide tehtud raviotstarbelise kasutamise erandite otsuseid esimesel võimalusel, kuid igal juhul kahekümne ühe (21) päeva jooksul otsuse saamisest. Raviotstarbelise kasutamise erandi tegemisest keeldumise otsus peab sisaldama keeldumise põhjus(t)e selgitust. Kui tehakse raviotstarbelise kasutamise erand, avaldatakse alljärgnev teave (inglise või prantsuse keeles):

- a) kas sportlasele lubati taotleda raviotstarbelise kasutamise erandit tagasiulatuvalt artikli 4.1 alusel ja selle põhjus(ed) või kas sportlasele lubati taotleda raviotstarbelise kasutamise erandit tagasiulatuvalt artikli 4.3 alusel ja kas see talle tehti ning asjaomase otsuse põhjus(ed);
- b) lubatud aine või võte, doos(id), lubatud manustamise sagedus ja viis, samuti raviotstarbelise kasutamise erandi kehtivusaeg (ja määratud ravi kestus, kui see erineb raviotstarbelise kasutamise erandi kehtivusajast) ning kõik tingimused, mis on seoses raviotstarbelise kasutamise erandiga seatud, ning
- c) raviotstarbelise kasutamise erandi taotlus koos asjakohaste kliiniliste andmetega, mis tõendavad, et vastava raviotstarbelise kasutamise erandiga seoses on artikli 4.2 tingimused täidetud (see tehakse kättesaadavaks vaid WADALE, sportlase riiklikule dopinguvastasele organisatsioonile ja rahvusvahelisele alaliidule ning sellele suurürituse korraldajale, kes korraldab üritust, kus sportlane soovib võistelda).

[Kommentaar artikli 5.5 juurde. Dopinguvastased organisatsioonid võivad raviotstarbelise kasutamise erandi taotluse tõlkida teistesse keeltesse, kuid vormil peab kajastuma ka algne inglise- või prantsuskeelne tekst. Samuti tuleb esitada sisu tõlge inglise või prantsuse keelde.]

Esitada tuleb kõik ravidokumendid, sealhulgas diagnostilised testid, laboratoorsete analüüside tulemused ja väärtused, kuid neid ei ole vaja tõlkida inglise või prantsuse keelde. ADAMSisse aga tuleb sisestada kogu olulise teabe (sealhulgas oluliste diagnostiliste testide) tõlgitud kokkuvõtte koos piisava hulga teabega, mis võimaldab tuvastada selge diagnoosi. Tungivalt soovitatav on lasta kokkuvõtte koostada arstil või muul isikul, kellel on küllaldased meditsiiniteadmised, et meditsiiniteavet õigesti mõista ja kokku võtta. Asjakohane dopinguvastane organisatsioon või WADA võib nõuda täpsemaid/täielikke tõlkeid.]

5.6 Kui riiklik dopinguvastane organisatsioon teeb sportlasele raviotstarbelise kasutamise erandi, peab ta sportlast kirjalikult hoiatama sellest, et a) see raviotstarbelise kasutamise erand kehtib vaid riiklikul tasandil ning b) kui sportlasest saab rahvusvahelise taseme sportlane või ta võistleb rahvusvahelisel üritusel, ei kehti raviotstarbelise kasutamise erand sellel üritusel, välja arvatud juhul, kui asjaomane rahvusvaheline alaliit või suurürituse korraldaja seda kooskõlas artikliga 7.0 tunnustab. Seejärel peaks riiklik dopinguvastane organisatsioon aitama sportlasele teha kindlaks, millal ta peab raviotstarbelise kasutamise erandi rahvusvahelisele alaliidule või suurürituse korraldajale tunnustamiseks esitama, ning juhendama ja toetama sportlast tunnustamismenetluse vältel.

- 5.7** Iga rahvusvaheline alaliit ja *suurürituse korraldaja* peab avaldama teate (postitades selle vähemalt oma veebilehele nähtavasse kohta ja saates selle *WADA*le), milles on selgelt märgitud, 1) millised tema volialasse kuuluvad *sportlased* peavad temalt taotlema *raviotstarbelise kasutamise erandit* ja millal seda tuleb teha, 2) milliseid teiste *dopinguvastaste organisatsioonide raviotstarbelise kasutamise erandi* otsuseid tunnustab ta taotlust esitamata automaatselt kooskõlas artikli 7.1 punktiga a ning 3) millised teiste *dopinguvastaste organisatsioonide raviotstarbelise kasutamise erandi* otsused tuleb esitada talle tunnustamiseks kooskõlas artikli 7.1 punktiga b, ning värskendada seda teadet vajaduse järgi.
- 5.8** Kui *riiklik dopinguvastane organisatsioon* teeb *sportlasele raviotstarbelise kasutamise erandi* ning *sportlasest* saab hiljem *rahvusvahelise taseme sportlane* või kui ta võistleb *rahvusvahelisel üritusel*, siis asjaomane *raviotstarbelise kasutamise erand* ei kehti, välja arvatud juhul ja alles siis, kui asjaomane *rahvusvaheline alaliit* tunnustab seda *raviotstarbelise kasutamise erandit* kooskõlas artikliga 7.0. Kui rahvusvaheline alaliit teeb *sportlasele raviotstarbelise kasutamise erandi* ning kui *sportlane* seejärel võistleb *suurürituse korraldaja* korraldatud *rahvusvahelisel üritusel*, siis asjaomane *raviotstarbelise kasutamise erand* ei kehti, välja arvatud juhul ja alles siis, kui asjaomane *suurürituse korraldaja* tunnustab seda *raviotstarbelise kasutamise erandit* kooskõlas artikliga 7.0. Seega, kui (vastavalt kas) rahvusvaheline alaliit või *suurürituse korraldaja* keeldub *raviotstarbelise kasutamise erandit* tunnustamast, ei või (arvestades *sportlase* õigust otsuse läbivaatamisele ja apelleerimisele) nimetatud rahvusvahelisele alaliidule või *suurürituse korraldajale* antud vastuses toetuda sellele *raviotstarbelise kasutamise erandile* ja sellega õigustada *raviotstarbelise kasutamise erandis* märgitud *keelatud aine* või *keelatud võtte* sisaldumist *proovis*, *kasutamist*, *valdamist* või *manustamist*.

6.0 Raviotstarbelise kasutamise erandi taotlemise kord

6.1 *Sportlane, kes vajab raviotstarbelise kasutamise erandit, peaks seda taotlema esimesel võimalusel. Raviotstarbelise kasutamise erandit nende ainete suhtes, mis on keelatud vaid võistlussiseselt, peaks sportlane taotlema vähemalt kolmkümmend (30) päeva enne oma järgmist võistlust, kui tegemist ei ole häda- või erandolukorraga.*

6.2 *Sportlane peaks taotluse esitama oma riiklikule dopinguvastasele organisatsioonile, rahvusvahelisele alaliidule ja/või suurürituse korraldajale (nagu vaja), kasutades selleks olemasolevat raviotstarbelise kasutamise erandi taotluse vormi. Dopinguvastased organisatsioonid teevad taotluse vormi, mida nad soovivad, et sportlased kasutaksid, oma veebilehel allalaaditavaks. Vorm peab põhinema WADA veebilehel avaldatud raviotstarbelise kasutamise erandi taotluse vormil (TUE Application Form). Dopinguvastased organisatsioonid võivad näidist muuta, lisades sellesse täiendava teabe välju, kuid ühtki osa või punkti ei tohi kustutada.*

[Kommentaar artikli 6.2 juurde. Teatud olukordades ei pruugi sportlane teada, millisele riiklikule dopinguvastasele organisatsioonile peaks ta esitama raviotstarbelise kasutamise erandi taotluse. Sellisel juhul peaks sportlane pidama nõu selle riigi riikliku dopinguvastase organisatsiooniga, kus asub spordiorganisatsioon, mille eest sportlane võistleb (või mille liige või litsentsi omaja ta on), et selgitada välja, kas ta jääb nimetatud riikliku dopinguvastase organisatsiooni reeglite järgi selle organisatsiooni volialasse.

Kui nimetatud riiklik dopinguvastane organisatsioon keeldub raviotstarbelise kasutamise erandi taotlust hindamast põhjusel, et sportlane ei jää raviotstarbelise kasutamise erandite küsimuses tema volialasse, peaks sportlane tutvuma oma elukohariigi riikliku dopinguvastase organisatsiooni (kui see on teine organisatsioon) dopinguvastaste reeglitega.

Kui sportlane ei jää raviotstarbelise kasutamise erandi küsimuses ka selle riikliku dopinguvastase organisatsiooni volialasse, peaks ta tutvuma oma kodakondsusriigi riikliku dopinguvastase organisatsiooni (kui see organisatsioon erineb võistlus- või elukohajärgse riigi dopinguvastasest organisatsioonist) dopinguvastaste reeglitega.

Sportlased võivad pöörduda ükskõik millise eespool nimetatud riikliku dopinguvastase organisatsiooni poole, et see aitaks neil tuvastada, kas sportlane jääb raviotstarbelise kasutamise erandi küsimuses asjaomase riikliku dopinguvastase organisatsiooni volialasse. Juhul, kui sportlane ei jää raviotstarbelise kasutamise erandi küsimuses ühegi eespool nimetatud riikliku dopinguvastase organisatsiooni volialasse ja tuvastatakse halb analüütiline leid, siis üldjuhul tuleks sportlasele anda luba taotleda raviotstarbelise kasutamise erandit tagasiulatuvalt sellelt riiklikult dopinguvastaselt organisatsioonilt, millel on tulemuste haldamise pädevus. Vt ka kokkuvõtlik vooskeem pealkirjaga „Kuhu esitada taotlus?“ (Where to Apply?), mis on kättesaadav WADA veebisaidi meditsiiniteavet sisaldavast osast.]

6.3. *Sportlane ei või sama keelatud aine või võtte kohta sama haigusseisundiga seoses esitada raviotstarbelise kasutamise erandi taotlust rohkem kui ühele (1) dopinguvastasele organisatsioonile. Samuti ei või sportlasel ühel ajal olla rohkem*

kui üht (1) *raviotstarbelise kasutamise erandit* sama keelatud aine või võtte kasutamiseks sama haigusseisundiga seoses (iga asjakohane uus *raviotstarbelise kasutamise erand* asendab eelmist *raviotstarbelise kasutamise erandit*, mille asjaomane *dopinguvastane organisatsioon* peaks tühistama).

- 6.4 *Sportlane* peaks esitama *raviotstarbelise kasutamise erandi* taotluse asjakohasele *dopinguvastasele organisatsioonile ADAMSi* kaudu või muul, *dopinguvastase organisatsiooni* poolt ettenähtud moel. Taotluse peab allkirjastama raviarst ja sellele tuleb lisada põhjalik haiguslugu, sealhulgas algse diagnoosi pannud arsti(de) koostatud dokumendid (kui võimalik) ning kõikide taotlusega seotud läbivaatuste, laboratoorsete uuringute ja piltkujutiste tulemused.

[Kommentaari artikli 6.4 juurde. *Diagnoosi ja ravi kohta teabe andmisel tuleks lähtuda WADA asjakohastest dokumentidest, mis on avaldatud WADA veebilehel.*]

- 6.5 *Sportlane* peaks jätma endale koopia kogu *raviotstarbelise kasutamise erandi* taotlusest ning lisamaterjalist ja teabest, mis esitati taotluse toetuseks.

- 6.6 TUEK arutab taotlust alles siis, kui on saanud nõuetekohaselt täidetud taotluse koos kõigi asjakohaste dokumentidega. Mittetäielikud taotlused tagastatakse *sportlasele* täiendamiseks ja uuesti esitamiseks.

- 6.7 TUEK võib nõuda *sportlaselt* või tema arstilt lisateavet või -läbivaatusi, piltkujutisi või muid andmeid, mida ta peab vajalikuks *sportlase* taotluse lahendamisel, ja/või paluda omal äranägemisel appi muid asjakohaseid meditsiinieksperte või teadlasi.

- 6.8 Kulud, mis *sportlasel* tekivad *raviotstarbelise kasutamise erandi* taotluse esitamisega ja selle TUEKi nõudel täiendamiseks, kannab *sportlane*.

- 6.9 TUEK otsustab, kas taotlus rahuldada või mitte, esimesel võimalusel ning tavaliselt (st kui ei ole tegemist erandlike asjaoludega) kahekümne ühe (21) päeva jooksul täieliku taotluse saamisest. Kui *raviotstarbelise kasutamise erandi* taotlus esitatakse mõistliku aja võrra enne *üritust*, peab TUEK andma endast parima, et väljastada otsus enne *ürituse* algust.

- 6.10 TUEKi otsus edastatakse kirjalikult *sportlasele* ning see tuleb teha kättesaadavaks *WADALE* ja muudele *dopinguvastastele organisatsioonidele ADAMSi* kaudu kooskõlas artikliga 5.5.

- 6.11 Igal *raviotstarbelise kasutamise erandil* on kindel kehtivusaeg, mille määrab TUEK ja mille möödumisel lõpeb *raviotstarbelise kasutamise erand* automaatselt. Kui *sportlane* peab jätkama keelatud aine või keelatud võtte kasutamist pärast erandi lõppemist, peab ta esitama taotluse uue *raviotstarbelise kasutamise erandi* saamiseks piisavalt kaua enne *raviotstarbelise kasutamise erandi* kehtivusaja lõppu, et oleks küllaldaselt aega taotluse kohta otsuse tegemiseks enne erandi lõppemist.

[Kommentaari artikli 6.11 juurde. *Võimaluse korral tuleks erandi kehtivusaja määramisel lähtuda WADA dokumentidest pealkirjaga „Raviotstarbelise kasutamise erandeid puudutavad suunised arstidele“ (TUE Physician Guidelines).*]

- 6.12 *Raviotstarbelise kasutamise erand* tunnistatakse kehtetuks enne selle kehtivusaja möödumist, kui *sportlane* ei täida viivitamatult kõiki *raviotstarbelise kasutamise erandi* teinud *dopinguvastase organisatsiooni* määratud nõudeid või tingimusi.

Samuti võib WADA apellatsioonimenetluse käigus *raviotstarbelise kasutamise erandi* otsuse ära muuta.

6.13 Kui *halb analüütiline leid* väljastatakse peatselt pärast seda, kui vastava *keelatud aine* kohta tehtud *raviotstarbelise kasutamise erand* on lõppenud, kehtetuks tunnistatud või sellekohane otsus ära muudetud, otsustab see *dopinguvastane organisatsioon*, mis tegeleb *halva analüütilise leiu* esialgse läbivaatusega vastavalt *tulemuste haldamise rahvusvahelise standardi* artiklile 5.1.1.1, kas leid on kooskõlas *keelatud aine kasutamise*ga enne *raviotstarbelise kasutamise erandi* lõppemist, kehtetuks tunnistamist või äramuutmist. Kui see on nii, ei tähenda niisugune *kasutamine* (ja sellest tulenev *keelatud aine* sisaldumine *sportlase proovis*) dopinguvastase reegli rikkumist.

6.14 Kui pärast *raviotstarbelise kasutamise erandi* tegemist vajab *sportlane keelatud ainet* või *keelatud võtet raviotstarbelise kasutamise erandis* märgitust oluliselt erinevas doosis või on nimetatud ainet või võtet vaja *manustada* oluliselt erineva sagedusega, erineval viisil või erineva kestusega, peab *sportlane* võtma ühendust vastava *dopinguvastase organisatsiooniga*, kes seejärel otsustab, kas *sportlane* peab taotlema uut *raviotstarbelise kasutamise erandi*. Kui *keelatud aine* või *keelatud võtte* ilmumine *proovis* või selle *kasutamine*, *valdamine* või *manustamine* ei ole kooskõlas tehtud *raviotstarbelise kasutamise erandi* tingimustega, ei takista *sportlasele* tehtud *raviotstarbelise kasutamise erand* dopinguvastase reegli rikkumise tuvastamist.

[Kommentaar artikli 6.14 juurde. Mõõndakse, et teatud haigusseisundite või näiteks insuliinsõltuva diabeedi puhul võivad doosid kõikuda, eriti ravirežiimi määramise algetapis. Niisuguste võimalike kõikumistega peaks raviotstarbelise kasutamise erandis olema arvestatud. Kui aga toimub muutus, millega ei ole raviotstarbelise kasutamise erandis arvestatud, peab sportlane võtma ühendust asjakohase dopinguvastase organisatsiooniga, et selgitada välja, kas on vajalik uus raviotstarbelise kasutamise erand.]

7.0 Raviotstarbelise kasutamise erandi tunnustamise kord

7.1 Koodeksi artikli 4.4 järgi peavad *dopinguvastased organisatsioonid* tunnustama teiste *dopinguvastaste organisatsioonide* tehtud *raviotstarbelise kasutamise erandeid*, mis on kooskõlas artikli 4.2 tingimustega. Seega, kui *sportlase* kohta hakkavad kehtima rahvusvahelise alaliidu või *suurürituse korraldaja raviotstarbelise kasutamise erandi* nõuded ja *sportlasele* on juba tehtud *raviotstarbelise kasutamise erand*, ei ole tal vaja esitada rahvusvahelisele alaliidule või *suurürituse korraldajale* taotlust uue *raviotstarbelise kasutamise erandi* saamiseks. Selle asemel kehtib alljärgnev.

- a) Rahvusvaheline alaliit või *suurürituse korraldaja* võib avaldada teate selle kohta, et ta tunnustab automaatselt koodeksi artikli 4.4 kohaselt tehtud *raviotstarbelise kasutamise erandi* otsuseid (või teatud osa nimetatud otsustest, nt konkreetsete *dopinguvastaste organisatsioonide* tehtud otsuseid või konkreetsete *keelatud ainete* kohta käivaid otsuseid), kui niisugustest *raviotstarbelise kasutamise erandi* otsustest on teatatud kooskõlas artikliga 5.5. Kui *sportlasele* tehtud *raviotstarbelise kasutamise erand* kuulub niisuguste erandite hulka, mida tunnustatakse *raviotstarbelise kasutamise erandi* tegemise ajal automaatselt, ei ole *sportlasel* vaja teha lisatoiminguid.

[Kommentaar artikli 7.1 punkti a juurde. Et kergendada sportlaste koormat, on raviotstarbelise kasutamise erandite kohta tehtud otsuste automaatne tunnustamine pärast nende avaldamist ADAMSi kooskõlas artikliga 5.5 tungivalt soovitatav. Kui rahvusvaheline alaliit või suurürituse korraldaja ei soovi kõiki selliseid otsuseid automaatselt tunnustada, tuleks automaatselt tunnustada võimalikult paljusid selliseid otsuseid, nt tuleks avaldada nimekiri nendest dopinguvastastest organisatsioonidest, kelle raviotstarbelise kasutamise erandi otsuseid automaatselt tunnustatakse, ja/või nimekiri nendest keelatud ainetest, mille kohta tehtud raviotstarbelise kasutamise erandi otsuseid automaatselt tunnustatakse, ning seda/neid vajaduse järgi värskendada. Avaldamine peaks toimuma samal viisil, nagu on sätestatud artiklis 5.4, st teade tuleks postitada rahvusvahelise alaliidu veebilehele ning saata WADALE ja riiklikele dopinguvastastele organisatsioonidele.]

- b) Kui automaatset tunnustamist ei ole ette nähtud, esitab sportlane asjakohasele rahvusvahelisele alaliidule või suurürituse korraldajale raviotstarbelise kasutamise erandi tunnustamise taotluse kas ADAMSi kaudu või muul selle rahvusvahelise alaliidu või suurürituse korraldaja määratud viisil. Taotlusele tuleb lisada raviotstarbelise kasutamise erandi koopia ning artiklis 6.4 viidatud algne raviotstarbelise kasutamise erandi taotlus koos lisamaterjaliga (välja arvatud juhul, kui raviotstarbelise kasutamise erandi võimaldanud dopinguvastane organisatsioon on teinud raviotstarbelise kasutamise erandi ja lisamaterjali kättesaadavaks ADAMSi kaudu kooskõlas artikliga 5.5).

- 7.2 Mittetäielikud raviotstarbelise kasutamise erandi tunnustamise taotlused tagastatakse sportlasele täiendamiseks ja uuesti esitamiseks. Peale selle võib TUEK nõuda sportlaselt või tema arstilt lisateavet või -läbivaatusi, piltkujutisi või muid andmeid, mida ta peab vajalikuks sportlase raviotstarbelise kasutamise erandi tunnustamise taotluse lahendamisel, ja/või paluda omal äranägemisel appi muid asjakohaseid meditsiinieksperte või teadlasi.
- 7.3 Kulud, mis sportlasel tekivad raviotstarbelise kasutamise erandi tunnustamise taotluse esitamisega ja selle TUEKi nõudel täiendamisega, kannab sportlane.
- 7.4 TUEK otsustab, kas tunnustada raviotstarbelise kasutamise erandit või mitte, esimesel võimalusel ning tavaliselt (st kui ei ole tegemist erandlike asjaoludega) kahekümne ühe (21) päeva jooksul täieliku tunnustamistaotluse saamisest. Kui taotlus esitatakse mõistliku aja võrra enne üritust, peab TUEK andma endast parima, et väljastada otsus enne ürituse algust.
- 7.5 TUEKi otsusest teavitatakse sportlast kirjalikult ning see tehakse kättesaadavaks WADALE ja teistele dopinguvastastele organisatsioonidele ADAMSi kaudu. Raviotstarbelise kasutamise erandi tunnustamata jätmise otsus peab sisaldama tunnustamata jätmise põhjus(t)e selgitust.
- 7.6 Kui rahvusvaheline alaliit otsustab testida sportlast, kes ei ole rahvusvahelise taseme sportlane, peab ta tunnustama raviotstarbelise kasutamise erandit, mille on teinud selle sportlase riiklik dopinguvastane organisatsioon, välja arvatud juhul, kui sportlane peab taotlema selle raviotstarbelise kasutamise erandi tunnustamist kooskõlas artiklitega 5.8 ja 7.0, kuna ta võistleb rahvusvahelisel üritusel.

8.0 Raviotstarbelise kasutamise erandi otsuste läbivaatamine WADA poolt

- 8.1** Koodeksi artiklis 4.4.6 on sätestatud, et teatud juhtudel peab WADA vaatama läbi rahvusvaheliste alaliitude *raviotstarbelise kasutamise erandite* otsuseid ning võib vaadata läbi ka muid *raviotstarbelise kasutamise erandite* otsuseid, et teha kindlaks, kas on täidetud artiklite 4.1 ja 4.2 tingimused. Artiklis 4.2 sätestatud tingimustega seotud otsuste läbivaatusteks loob WADA oma TUEKi, mis vastab artikli 5.3 nõuetele. Artiklis 4.1 sätestatud tingimustega seotud otsuseid võib läbi vaadata WADA (kes võib oma äranägemisel pidada nõu WADA TUEKi liikme(te)ga).
- 8.2** Kõik otsuse läbivaatamise taotlused tuleb esitada WADA/le kirjalikult ning neile tuleb lisada WADA kehtestatud lõivu tasumist tõendav kviitung, samuti koopia kogu artiklis 6.4 märgitud teabest (või juhul, kui vaadatakse läbi *raviotstarbelise kasutamise erandi* tegemisest keeldumise otsust, koopia kogu teabest, mille *sportlane* esitas seoses algse *raviotstarbelise kasutamise erandi* taotlusega). Taotluse koopia tuleb esitada *dopinguvastasele organisatsioonile*, mille otsust hakatakse läbi vaatama, ning *sportlasele* (kui viimane ei ole läbivaatuse taotleja).
- 8.3** Kui taotletakse sellise *raviotstarbelise kasutamise erandi* otsuse läbivaatust, mida WADA ei ole kohustatud läbi vaatama, teavitab WADA *sportlast* esimesel võimalusel pärast taotluse saamist sellest, kas ta vaatab *raviotstarbelise kasutamise erandi* otsuse läbi. WADA otsus *raviotstarbelise kasutamise erandi* otsust mitte läbi vaadata on lõplik ega kuulu edasikaebamisele. *Raviotstarbelise kasutamise erandi* otsuse peale võib siiski olla võimalik esitada apellatsioonkaebus koodeksi artiklis 4.4.7 sätestatud korras.
- 8.4** Kui taotletakse rahvusvahelise alaliidu sellise *raviotstarbelise kasutamise erandi* otsuse läbivaatust, mida WADA on kohustatud läbi vaatama, võib WADA sellegipoolest saata otsuse tagasi rahvusvahelisele alaliidule a) täpsustamiseks (näiteks juhul, kui otsus ei sisalda selgeid põhjendusi) ja/või b) rahvusvahelises alaliidus uuesti arutamiseks (näiteks juhul, kui *raviotstarbelise kasutamise erandi* tegemisest keelduti üksnes seetõttu, et puudusid meditsiinilised analüüsid või muud andmed, mis on vajalikud selleks, et tõendada artikli 4.2 tingimuste täitmist).
- [Kommentaari artikli 8.4 juurde. Kui rahvusvaheline alaliit keeldub tunnustamast riikliku dopinguvastase organisatsiooni tehtud raviotstarbelise kasutamise erandit üksnes põhjusel, et puuduvad meditsiinanalüüsid või muud andmed, mis on vajalikud selleks, et tõendada artikli 4.2 tingimuste täitmist, ei peaks asja WADALE läbivaatamiseks edastama. Selle asemel tuleks toimikut täiendada ja esitada see uuesti rahvusvahelisele alaliidule.]*
- 8.5** Kui otsuse läbivaatamise taotlus edastatakse WADA TUEKile, võib nimetatud komitee paluda *dopinguvastaselt organisatsioonilt* ja/või *sportlaselt* lisateavet, sealhulgas artiklis 6.7 sätestatud lisauuringuid, ja/või paluda omal äranägemisel appi muid asjakohaseid meditsiinieksperthe või teadlasi.
- 8.6** WADA tühistab kõik niisugused *raviotstarbelise kasutamise erandid*, mis ei ole kooskõlas artiklites 4.1 ja 4.2 sätestatud tingimustega (olukorra alusel). Kui tühistatud *raviotstarbelise kasutamise erand* oli tulevikku suunatud (mitte tagasiulatuv), hakkab tühistamise otsus kehtima WADA määratud kuupäeval (mitte enne päeva, mil WADA teavitab *sportlast*). Selline tühistamise otsus ei kehti tagasiulatuvalt ja *sportlase* tulemusi, mis on saavutatud enne otsusest teavitamist,

ei tühistata. Kui aga tühistatud *raviotstarbelise kasutamise erand* oli tagasiulatuv, kehtib ka selle tühistamise otsus tagasiulatavalt.

- 8.7** WADA tühistab kõik *raviotstarbelise kasutamise erandi* tegemisest keeldumise otsused, kui *raviotstarbelise kasutamise erandi* taotlus vastas artiklite 4.1 ja 4.2 tingimustele (olukorra alusel), st teeb *raviotstarbelise kasutamise erandi*.
- 8.8** Kui WADA vaatab läbi rahvusvahelise alaliidu otsust, mis on talle edastatud koodeksi artikli 4.4.3 alusel (st kohustuslik läbivaatus), võib ta nõuda sellelt *dopinguvastaselt organisatsioonilt*, kes otsuse läbivaatuse kaotab (st sellelt *dopinguvastaselt organisatsioonilt*, kelle seisukohta komitee ei toeta), a) et see hüvitaks taotluse lõivu osalisele, kes edastas otsuse WADALE (vajaduse korral), ja/või b) et see hüvitaks kulutused, mis tekkisid WADAI seoses otsuse läbivaatamisega ulatuses, milles neid kulusid ei kata taotluse lõiv.
- 8.9** Kui WADA tühistab sellise *raviotstarbelise kasutamise erandi* otsuse, mille WADA otsustas läbi vaadata omal algatusel, võib WADA nõuda, et otsuse teinud *dopinguvastane organisatsioon* hüvitaks kulud, mis on WADAI tekkinud seoses otsuse läbivaatamisega.
- 8.10** Vajaduse korral edastab WADA oma TUEKi põhistatud otsuse viivitamatult *sportlasele* ning tema *riiklikule dopinguvastasele organisatsioonile* ja rahvusvahelisele alaliidule (vajaduse korral ka *suurürituse korraldajale*).

9.0 Andmete konfidentsiaalsus

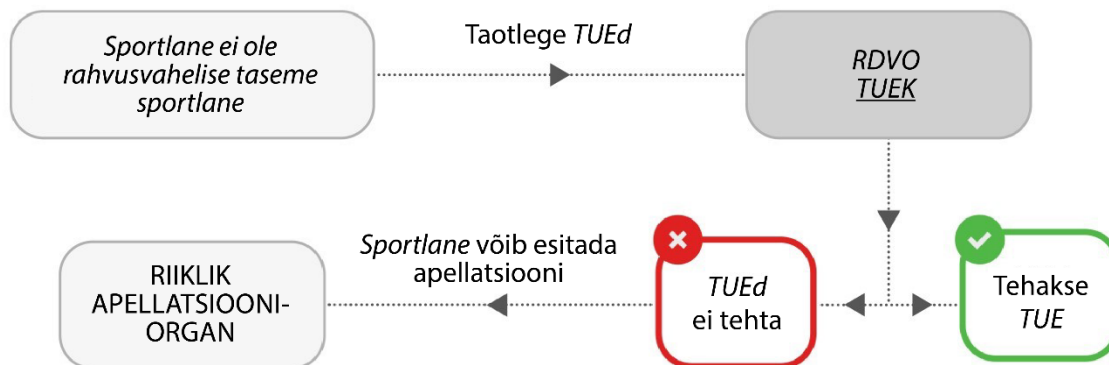
- 9.1** *Raviotstarbelise kasutamise erandi* menetluse kestel töötlevad *dopinguvastased organisatsioonid* isikuandmeid kooskõlas eraelu puutumatus ja isikuandmete kaitse *rahvusvahelise standardiga*. *Dopinguvastased organisatsioonid* tagavad, et neil on töötlemiseks kehtiv õiguslik volitus või alus kooskõlas eraelu puutumatus ja isikuandmete kaitse *rahvusvahelise standardi* ning kehtivate õigusaktidega.
- 9.2** *Dopinguvastased organisatsioonid* edastavad *sportlasele* kirjalikult alljärgneva teabe, mis on seotud *sportlase* taotlusega *raviotstarbelise kasutamise erandi saamiseks* või selle tunnustamiseks, samuti igasuguse muu asjakohase teabe kooskõlas eraelu puutumatus ja isikuandmete kaitse *rahvusvahelise standardi* artikliga 7.1:
- kogu taotlusega seotud teave edastatakse kõikide nende TUEKide liikmetele, millel on käesoleva *rahvusvahelise standardi* alusel õigus dokumente läbi vaadata, ning vajaduse korral muudele sõltumatutele meditsiinieksperteridele või teadlastele, samuti kõikidele vajalikele töötajatele (sealhulgas WADA töötajatele), kes tegelevad *raviotstarbelise kasutamise erandi* taotluste haldamise, läbivaatamise või apellatsioonimenetlusega;
 - sportlane* peab volitama oma arsti (arste) edastama vastava nõudmise korral kõikidele asjakohastele TUEKidele kõik terviseandmed, mida ükskõik milline nimetatud komitee peab vajalikuks *sportlase* taotluse arutamiseks ja lahendamiseks, ning
 - taotluse kohta tehtud otsus tehakse kättesaadavaks kõikidele *sportlast* testimise õigustatud ja/või *sportlase tulemusi haldama* õigustatud *dopinguvastastele organisatsioonidele*.

[Kommentaar artikli 9.2 juurde. Kui dopinguvastased organisatsioonid vajavad raviotstarbelise kasutamise erandi menetluses isikuandmete töötlemiseks sportlase nõusolekut, annab raviotstarbelise kasutamise erandit või selle tunnustamist taotlev sportlane selleks oma kirjaliku ja sõnaselge nõusoleku.]

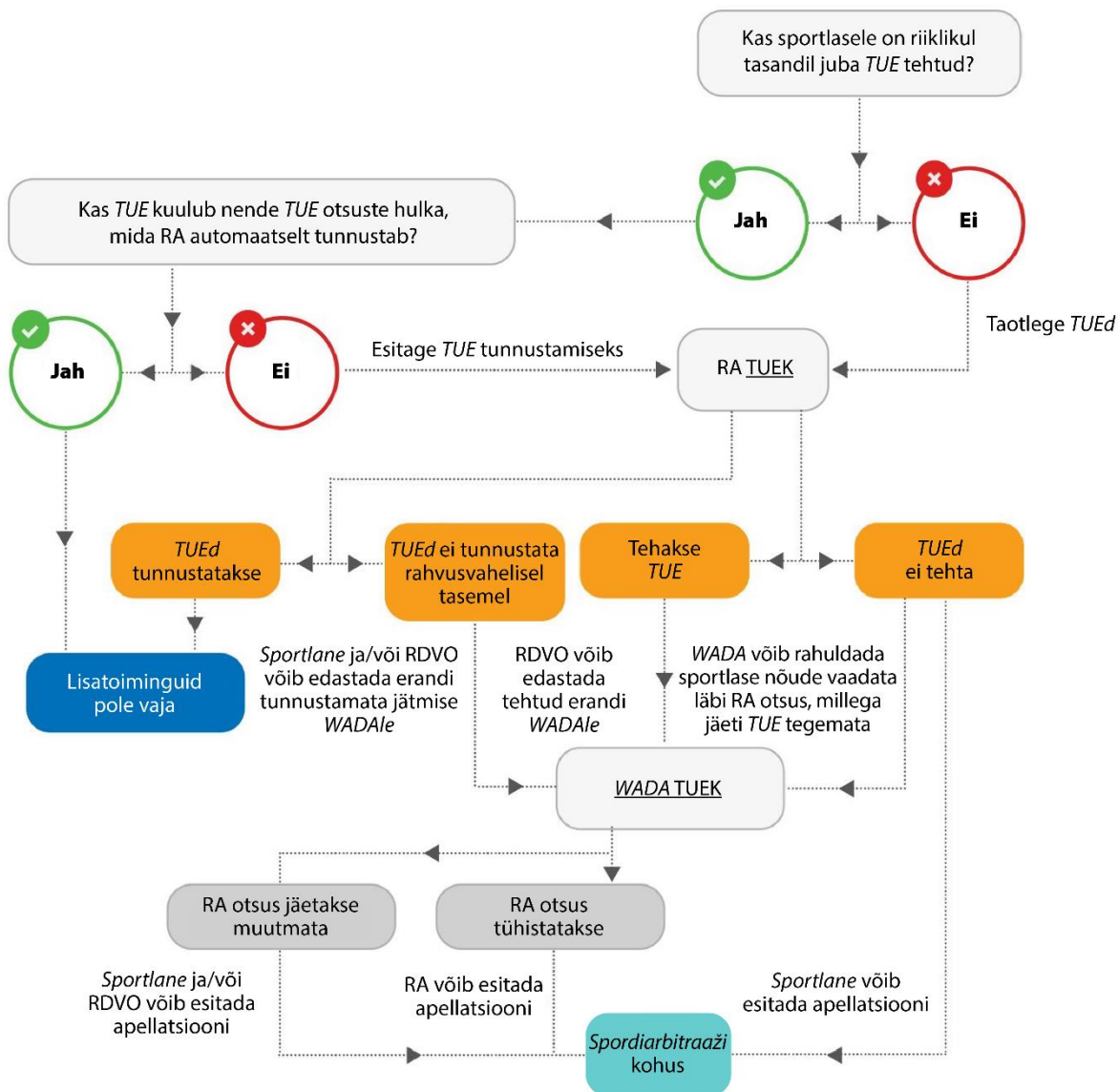
- 9.3** Raviotstarbelise kasutamise erandi taotlust menetletakse kooskõlas terviseandmete range konfidentsiaalsuse põhimõtetega. Kõikide asjakohaste TUEKide liikmed, sõltumatud eksperdid, kellega peetakse nõu, ja *dopinguvastase organisatsiooni* asjakohased töötajad tegutsevad menetluse raames rangelt konfidentsiaalselt ning allkirjastavad asjakohased konfidentsiaalsuskokkulepped. Elukoige hoitakse konfidentsiaalsena alljärgnev teave:
- a) kogu terviseteeve, mille on andnud *sportlane* ja *sportlase* ravimisega seotud arst(id), ning
 - b) kõik taotluse üksikasjad, sealhulgas menetlusega seotud arsti nimi (arstide nimed).
- 9.4** Kui *sportlane* soovib tühistada mingi TUEKi õigust hankida *sportlase* nimel terviseandmeid, teavitab *sportlane* sellest kirjalikult oma arsti, kuid kui see õigus tühistatakse, loetakse, et *sportlase* taotlus *raviotstarbelise kasutamise erandi* saamiseks või olemasoleva *raviotstarbelise kasutamise erandi* tunnustamiseks on võetud tagasi ilma erandit tegemata või tunnustamata.
- 9.5** *Dopinguvastased organisatsioonid* kasutavad teavet, mille *sportlane* on andnud seoses *raviotstarbelise kasutamise erandi* taotlusega, üksnes taotluse hindamiseks, samuti võimaliku dopinguvastase reegli rikkumise uurimise ja menetlemise raames.

LISA 1. KOODEKSI ARTIKLI 4.4 VOOSKEEM

1. *Raviotstarbelise kasutamise erandi (TUE) menetlus, kui sportlane ei ole rahvusvahelise taseme sportlane ajal, mil tekib vajadus TUE järel*

2. TUE menetlus, kui sportlane on rahvusvahelise taseme sportlane (ja seega kehtivad tema kohta rahvusvahelise alaliidu (RA) TUE nõuded) ajal, mil tekib vajadus TUE järel

3. **Sportlane osaleb üritusel, mille korraldaja (suurürituse korraldaja ehk SÜK) on kehtestanud oma TUE nõuded**

